

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 11

Vydána dne 16. března 1961

Cena 80 haléřů

OBSAH:

24. Vyhláška generálního ředitele Státní banky československé o poskytování provozních úvěrů obchodním organizacím

24

VYHLÁŠKA

generálního ředitele Státní banky československé

ze dne 28. února 1961

o poskytování provozních úvěrů obchodním organizacím

Směrnice strany a vlády k 3. pětiletému plánu ukládají vnitřnímu obchodu, aby zajistil zásobování obyvatelstva dostatečným množstvím potravinářského a průmyslového zboží v sortimentu, kvalitě a době, které odpovídají poptávce a nárokům spotřebitelů, a aby soustavně zvyšoval úroveň obsluhy a zlepšoval kvalitu služeb poskytovaných obyvatelstvu.

Splnění těchto úkolů vyžaduje, aby obchodní organizace usilovaly o zajištění potřebných fondů zboží, efektivním využíváním zásob zboží zrychlovaly obrat oběžných prostředků a prováděly opatření proti vzniku zásob těžko prodejného zboží.

Státní banka československá (dále jen „banka“) svou činností a zejména poskytováním úvěrů pomáhá obchodním organizacím při plnění úloh, čímž působí na zabezpečování souladu mezi příjmy a výdaji obyvatelstva a na zajištění dalšího růstu kupní síly československé koruny, na němž se obchodní organizace svou činností významně podílejí.

Proto generální ředitel Státní banky československé stanoví po projednání s ministerstvem vnitřního obchodu a po dohodě s Ústředním svazem spotřebních družstev na základě §§ 2 a 202 vyhlášky generálního ředitele Státní banky československé č. 142/1960 Sb., o poskytování provozních úvěrů a uplatňování sankcí, tyto odchylky pro poskytování provozních úvěrů obchodním organizacím:

Část první

Všeobecná ustanovení

§ 1

Obchodními organizacemi (dále jen „organizace“) se ve smyslu této vyhlášky rozumějí:

- a) obchodní organizace ministerstva vnitřního obchodu,
- b) spotřební družstva a družstevní organizace,
- c) obchodní organizace řízené národními výbory,
- d) jiné obchodní organizace podle rozhodnutí ředitele příslušné úvěrové správy ústředí banky.

§ 2

(1) Pobočka banky poskytuje organizacím tyto provozní úvěry:

- a) na zásoby:
  - aa) na potřebné zásoby zboží, surovin, základního materiálu, nedokončené výroby a hotových výrobků (dále jen „zboží“) v mezích normativu, při zachování trvalé podílové účasti bankovního úvěru na krytí normativu zásob zboží,
  - ab) na potřebné nadnormativní zásoby zboží,
  - ac) na potřebné zásoby obalů, pomocného materiálu, drobných a krátkodobých předmětů (dále jen „pomocné zásoby“), převyšující normativ,
  - ad) na zásoby těžko prodejného zboží,

b) na pohledávky za odběrateli,

c) popřípadě další druhy úvěrů podle příslušných předpisů, zejména podle vyhlášky generálního ředitele Státní banky československé č. 142/1960 Sb.

(²) Úvěry podle odstavce 1 písm. a) a b) poskytuje pobočka banky organizacím podle obratu na zvláštním úvěrovém účtě, s výjimkou úvěru na zásoby těžko prodejného zboží.

Část druhá

Úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě

§ 3

Poskytováním úvěru na zvláštním úvěrovém účtě pomáhají pobočky banky organizacím při plnění a překračování plánu maloobchodního a velkoobchodního obratu (dále jen „obchodní obrat“) a působí úvěrem na vytváření zásob zboží v potřebné výši, sortimentu a kvalitě.

Díl 1

Plán oběžných prostředků

§ 4

Pobočky banky se v období sestavování ročních podnikových plánů a při jejich prověřování zaměřují zejména na efektivní využití úvěrů k plnění plánovaných úkolů, na správný rozpis ročního plánu na čtvrtletí a na zabezpečení souladu mezi těmito plány, plánovaným vývojem příjmů a výdajů obyvatelstva a pokladním plánem.

§ 5

Při prověřování a projednávání čtvrtletních plánů oběžných prostředků*) se pobočky banky ve spolupráci s národními výbory zaměřují zejména na zabezpečení souladu těchto plánů s ročním podnikovým plánem, na zajištění plánovaného obchodního obratu potřebnými fondy zboží a na správné promítnutí výsledků plnění plánu obchodního obratu a potřeb pokladního plánu do těchto plánů. Pobočky banky přitom přihlížejí k výsledkům práce organizací od počátku roku.

§ 6

(1) Pobočky banky vycházejí při prověřování čtvrtletních plánů oběžných prostředků z hodnocení plnění plánu obchodního obratu, vývoje příjmů a výdajů obyvatelstva a plnění pokladního plánu

v kraji od počátku roku, z opatření, která z tohoto hodnocení vyplývají, a z výsledků obdobného hodnocení v rámci okresu.

(²) Hodnocení provádějí krajské pobočky banky a pobočky banky ve spolupráci s národními výbory a příslušnými orgány obchodu. Vycházejí přitom z případných úkolů stanovených ústředím banky na podkladě celostátního hodnocení plnění plánu obchodního obratu, vývoje příjmů a výdajů obyvatelstva a plnění pokladního plánu.

Díl 2

Poskytování úvěru

§ 7

Při poskytování a splácení úvěru na zvláštním úvěrovém účtě vycházejí pobočky banky i organizace z prověřených a pobočkami banky sesouhlasených ročních podnikových plánů a čtvrtletních plánů oběžných prostředků.

§ 8

Pobočka banky může poskytovat organizaci na zvláštním úvěrovém účtě úvěr na proplácení nákupu, popřípadě výkupu (dále jen „nákup“) zboží v rozsahu stanoveném na jednotlivé měsíce čtvrtletním plánem oběžných prostředků, popřípadě i nad stanovený plán, jestliže se tím nežádoucně nezpomaluje obrat oběžných prostředků, a na proplácení nákupu pomocných zásob.

§ 9

(1) Organizace je povinna běžně sledovat plnění plánu nákupu a obchodního obratu a dodržování plánovaného stavu a struktury zásob zboží a zajišťovat plánovitě využití úvěru a jeho splácení ve stanovených lhůtách.

(²) Předpokládá-li organizace, že v běžném nebo v příštím měsíci anebo do konce běžného čtvrtletí následkem překročení plánovaného nákupu zboží překročí plánovaný stav zásob zboží a plánovanou výši úvěru na zvláštním úvěrovém účtě, je povinna projednat zvýšenou potřebu úvěru předem s pobočkou banky.**)

§ 10

(1) Pobočka banky může poskytnout úvěr na nadplánový stav zásob zboží z nadplánového nákupu pouze v tom případě, jde-li o kvalitní a běžně prodejné zboží, které bude sloužit k plnění, popřípadě překračování plánu obchodního obratu v běžném čtvrtletí nebo v příštích obdobích, popřípadě jako rezerva pro opatření k zvyšování životní úrovně pracujících.***)

*] Čtvrtletní plán oběžných prostředků sestavují organizace podle vzoru uvedeného v příloze k této vyhlášce.

**] Plánovaným stavem zásob zboží se podle této vyhlášky rozumí plánovaný stav ke konci příslušného měsíce, uvedený ve čtvrtletním plánu oběžných prostředků.

***) Nadplánovým stavem zásob zboží z nadplánového nákupu se podle této vyhlášky rozumí nadplánový stav zásob zboží po odečtení částky nespínaného plánu obchodního obratu od počátku roku (od poslední úpravy splátek úvěru mezi organizacemi podle § 23).

Pravomoc jednotlivých orgánů banky k poskytnutí úvěru, popřípadě povolení prolongace úvěru na nadplánové zásoby zboží z nadplánového nákupu se stanoví příkazy generálního ředitele banky.

(²) Při poskytování úvěru na nadplánový stav zásob zboží z nadplánového nákupu přihlíží pobočka banky k plánovanému a normovanému stavu zásob zboží na příslušné čtvrtletí podle ročního podnikového plánu.

(³) Podmínky pro poskytnutí úvěru na nadplánové zásoby zboží z nadplánového nákupu stanoví pobočka banky s přihlédnutím k dosavadnímu hospodaření organizace se zásobami zboží.

(⁴) Organizaci, která pečuje o správnou strukturu zásob zboží a jejich efektivní využití a nehromadí zásoby těžko prodejného zboží, může pobočka banky na její žádost poskytnout úvěr na nadplánové zásoby zboží z nadplánového nákupu za dosavadních podmínek pro poskytování úvěru na zvláštním úvěrovém účtě.

(⁵) Překračuje-li organizace po delší dobu plánovaný stav zásob zboží a plánovanou výši úvěru na zvláštním úvěrovém účtě, protože překročila plán nákupu, a vede-li toto překračování plánu nákupu k nežádoucímu hromadění zásob zboží a nebezpečí vzniku zásob těžko prodejného zboží, zpřísňuje pobočka banky po projednání s organizací podmínky pro poskytování úvěru na zvláštním úvěrovém účtě. Úvěr na nadplánové zásoby zboží z nadplánového nákupu může pobočka banky v tomto případě poskytovat pouze za předpokladu, že organizace předloží a s pobočkou banky projedná plán opatření k odstranění nedostatků.

(⁶) V závažných případech může ředitel pobočky banky po projednání s organizací rozhodnout o zpřísnění úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě podle §§ 24 až 28.

Díl 3

Splácení úvěru

§ 11

(¹) Organizace je povinna zajistit splacení poskytnutého úvěru nejméně v rozsahu stanoveném čtvrtletním plánem oběžných prostředků, tj. ve výši odpovídající obchodnímu obratu plánovanému pro příslušné čtvrtletí, zvýšené o sjednané splátky úvěru nesplaceného od počátku roku (od poslední úpravy splátek úvěru mezi organizacemi podle § 23).

(²) Úvěr poskytnutý organizací na nadplánový stav zásob zboží z nadplánového nákupu je organizace povinna splácet v souladu s plánem využití těchto nadplánových zásob zboží, k němuž se po projednání s pobočkou banky zavázala.

§ 12

(¹) Organizace je povinna sledovat během měsíce plnění plánu obchodního obratu a splácení úvěru na zvláštním úvěrovém účtě.

(²) Zjistí-li, že následkem neplnění plánu obchodního obratu neprobíhá splácení úvěru v souladu se čtvrtletním plánem oběžných prostředků, je povinna projednat s pobočkou banky příčiny neplnění plánovaných splátek úvěru a opatření k odstranění nedostatků.

§ 13

(¹) Pobočka banky kontroluje během měsíce plnění plánu obchodního obratu a splácení úvěru na zvláštním úvěrovém účtě s přihlédnutím k údajům o plnění ukazatelů pokladního plánu.

(²) Zjistí-li, že plnění plánu obchodního obratu neprobíhá příznivě, projedná s organizací a s příslušným národním výborem opatření, jak zajistit lepší uspokojování potřeb obyvatelstva.

§ 14

(¹) Ke splacení úvěru poskytnutého na zvláštním úvěrovém účtě na proplacení nákupu zboží používá organizace tržeb za zboží po odečtení realizovaných obchodních srážek, rozdílu mezi tržbou za realizované hotové výrobky a nákupní cenou spotřebovaného základního materiálu a surovin, jakož i daně z obratu (daně z výkonů).

(²) Úvěr poskytnutý na proplacení nákupu pomocných zásob splácí organizace z inkasovaných obchodních srážek v souladu se spotřebou (opotřebením) pomocných zásob; o plánovanou částku spotřeby (opotřebením) těchto zásob podle čtvrtletního plánu oběžných prostředků krátí pobočka banky obchodní srážky převáděné na obrátový účet.

(³) Úvěr poskytnutý ze zvláštního úvěrového účtu na proplacení výběrek přepravného (při nedostatku prostředků na obrátovém účtě) splácí organizace z inkasovaných obchodních srážek tak, že o částku poskytnutého úvěru krátí pobočka banky nejbližší převod obchodních srážek na obrátový účet.

(⁴) Tržby za zboží, jakož i všechny ostatní tržby účtuje pobočka banky ve prospěch zvláštního úvěrového účtu, a to i tehdy, má-li organizace úvěr nesplacený ve lhůtě, popřípadě bylo-li zastaveno poskytování úvěru na zvláštním úvěrovém účtě, ale nebyl-li úvěr ještě plně splacen.

Díl 4

Kontrola čerpání a splácení úvěru po skončení měsíce

§ 15

(¹) Po skončení měsíce zhodnotí organizace čerpání a splácení úvěru na zvláštním úvěrovém účtě a současně s měsíčním účetním výkazem předloží pobočce banky písemné zdůvodnění příčin neplnění plánovaného obchodního obratu, překro-

čení plánovaného stavu zásob zboží a rozdílu mezi výší úvěru a jeho materiálovým zajištěním a podá návrh na úpravu úvěru.

(2) Pobočka banky zkontroluje podle měsíčního účetního výkazu výši nově poskytnutého úvěru a výši splátek úvěru, prověří návrh organizace na úpravu úvěru a provede úpravu úvěru na zvláštním úvěrovém účtě, kterou v případě odlišného stanoviska předem s organizací projedná.

§ 16

(1) Při kontrole čerpání a splácení úvěru a výše úvěru na zvláštním úvěrovém účtě porovnává pobočka banky:

a) při kontrole stanovených splátek úvěru

— skutečný obchodní obrat ve státních maloobchodních cenách, popřípadě maloobchodních cenách [dále jen „maloobchodní ceny“] s plánovaným obratem podle čtvrtletního plánu oběžných prostředků, přičemž za splátky úvěru podle plánu obchodního obratu považuje i částky plánovaného předání zboží jiným organizacím,

b) při kontrole výše poskytnutého úvěru na zvláštním úvěrovém účtě

— skutečný stav zásob zboží v ocenění maloobchodními cenami s plánovaným stavem podle čtvrtletního plánu oběžných prostředků.

(2) Pobočka banky přitom přihlíží k prolongacím úvěru, nesplaceného následkem neplnění plánu obchodního obratu a k splátkám, popřípadě prolongacím úvěru na nadplánové zásoby zboží z nadplánového nákupu, sjednaným v běžném čtvrtletí.*)

(3) U organizací s maloobchodní i velkoobchodní činností posuzuje pobočka banky zvlášť plnění plánu maloobchodního obratu a zvlášť plnění plánu velkoobchodního obratu.

(4) Částky inkasované organizací při neplánovaném předání zboží jiným organizacím nebo při jeho neplánovaném předání k dalšímu zpracování, popřípadě přepracování, nepovažuje pobočka banky za splátky úvěru podle plánu obchodního obratu. Tyto částky použije organizace ke splacení úvěru poskytnutého na zásoby zboží mimo rámec splátek úvěru, stanovených podle plánu obchodního obratu.

§ 17

Převyšují-li skutečné splátky úvěru na zvláštní úvěrový účet částku splatného úvěru, použije organizace přebytku v první řadě ke splacení úvěru nesplaceného ve lhůtě, vzniklého následkem neplnění plánu obchodního obratu a splatného z obrato-

vého účtu podle § 20 odst. 1 písm. bc), a v druhé řadě ke splacení úvěru nesplaceného ve lhůtě, vzniklého z neplnění plánu obchodního obratu a splatného z nadplánových tržeb podle § 20 odst. 1 písm. bb).

Postup při neplnění plánu obchodního obratu

§ 18

Nesplní-li organizace plán obchodního obratu a nesplní-li proto plánované splátky úvěru na zvláštní úvěrový účet, je povinna provést rozbor příčin nesplnění plánu a jeho výsledky projednat s pobočkou banky.

§ 19

(1) Organizace může požádat pobočku banky o prolongaci úvěru nesplaceného následkem neplnění plánu obchodního obratu, jestliže současně s rozbohem příčin nesplnění plánu předloží a s pobočkou banky projedná plán opatření k odstranění zjištěných nedostatků a k zajištění splnění plánu obchodního obratu.

(2) Při povolování prolongací a stanovení jejich podmínek vychází pobočka banky z hodnocení práce organizace, s přihlédnutím k plnění pokladního plánu, popřípadě dalších ukazatelů o vývoji příjmů a výdajů obyvatelstva, a z výsledků hodnocení podle § 6.**)

§ 20

(1) Vůči organizacím, které nesplnily plán obchodního obratu a žádají o prolongaci úvěru podle § 19, postupuje pobočka banky podle těchto zásad:

- a) dobře pracující organizaci, která efektivně využívá vlastní a úvěrové oběžné prostředky, zajišťuje plnění plánu obchodního obratu a u níž neplnění plánu obchodního obratu nebylo zaviněno nedostatky v hospodaření, povolí pobočka banky prolongaci úvěru na zvláštním úvěrovém účtě za dosavadních podmínek;
- b) organizaci, u níž neplnění plánu obchodního obratu bylo zaviněno nedostatky v práci, může pobočka banky podle závažnosti a délky trvání nedostatků:
  - ba) povolit prolongaci úvěru za dosavadní nebo za odstupňovanou zvýšenou úrokovou sazbu, a to pouze v případě, že organizace zajistí účinná opatření k odstranění těchto nedostatků,
  - bb) nepovolit prolongaci a převést částku nesplaceného úvěru na účet úvěru nesplaceného ve lhůtě, který je organizace povinna splatit z nadplánových tržeb v příštích měsících,

*) Při opatřeních vyplývajících z úpravy úvěru (prolongace, sankce) vychází pobočka banky z ocenění nákupními cenami, tj. maloobchodní cenou po odečtení obchodních srážek a daně z obratu (daně z výkonů).

**) Pravomoc jednotlivých orgánů banky k povolení prolongace úvěru nesplaceného následkem neplnění plánu obchodního obratu se stanoví příkazy generálního ředitele banky.

bc) nepovolit prolongaci a převést částku nesplaceného úvěru na účet úvěru nesplaceného ve lhůtě, který je organizace povinna splatit z obrátového účtu.

(¹) Organizací, která nepožádá o prolongaci nesplaceného úvěru z nesplnění plánu obchodního obrátu, převede pobočka banky nesplacenou částku na účet úvěru nesplaceného ve lhůtě, který je organizace povinna splatit z nadplánových tržeb v příštích měsících nebo z obrátového účtu, podle rozhodnutí ředitele pobočky banky.

(³) Vede-li neplnění plánu obchodního obrátu k nežádoucímu hromadění zásob zboží, může pobočka banky současně zpřísnit podmínky úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě.

§ 21

(1) Částky prolongovaného úvěru a úvěru nesplaceného ve lhůtě vzniklé neplněním plánu obchodního obrátu a nesplacené do konce kalendářního roku splácí organizace v rámci splátek úvěru na zvláštním úvěrovém účtě, které jsou plánovány pro příští rok. O tyto částky se nezvyšují splátky úvěru podle plánu obchodního obrátu na příští rok.

(²) Trvají-li v práci organizace i v běžném roce nedostatky, které v uplynulém roce vedly k neplnění plánu obchodního obrátu, přihlídně k nim pobočka banky při stanovení podmínek úvěrování v běžném roce.

§ 22

Převyšuje-li skutečný stav zásob zboží k počátku roku plánovaný k tomuto datu v ročním podnikovém plánu, může pobočka banky na žádost organizace poskytovat úvěr na nadplánový stav pouze v tom případě, předloží-li organizace pobočka banky plán využití nadplánových zásob zboží.

§ 23

(¹) Neplní-li některé organizace v kraji po delší dobu plán obchodního obrátu následkem přesunu spotřebitelské poptávky, a je-li toto neplnění vyrovnáno překročením plánu obchodního obrátu u jiných organizací v kraji, může dát ředitel krajské pobočky banky po projednání s krajským národním výborem a krajskými orgány obchodu ústředí banky návrh na úpravu plánovaných splátek úvěru mezi organizacemi [zápočet splátek úvěru].

(²) Ředitel příslušné úvěrové správy ústředí banky může dát souhlas k úpravě plánovaných splátek úvěru po dohodě s příslušnými ústředními orgány obchodu pouze v odůvodněných případech, zejména při odchýlném plnění struktury příjmů a výdajů obyvatelstva a v důsledku toho i obchodního obrátu, než předpokládal plán, a to na základě zhodnocení plnění plánu maloobchodního obra-

tu, plnění pokladního plánu, popřípadě dalších údajů o vývoji příjmů a výdajů obyvatelstva.

(³) Úprava plánovaných splátek úvěru může být provedena pouze za uplynulé období.

(⁴) Úpravou splátek úvěru se mění pouze splátky úvěru stanovené podle plánů obchodního obrátu jednotlivých organizací, organizace se však nezba-
vují povinností dodržet ukazatele plánu.

Díl 5

Zpřísnění úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě

§ 24

(1) Rozhodne-li ředitel pobočky banky, při zjištění nedostatků v práci organizace vedoucích k nehospodárnému nakládání se zásobami a neefektivnímu využívání úvěru, o zpřísnění podmínek pro poskytování úvěru na zvláštním úvěrovém účtě, projedná pobočka banky toto zpřísnění úvěrování s vedením organizace, popřípadě s orgány ROH a oznámí své rozhodnutí orgánu nadřízenému organizací.

(²) Pobočka banky může zpřísnit úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě:

- a) stanovením výdajového limitu na proplácení nákupu ze zvláštního úvěrového účtu, nebo
- b) stanovením maximální hranice pro poskytování úvěru na zvláštním úvěrovém účtě.

§ 25

(1) Výdajový limit [na čtvrtletí, na měsíc] stanoví pobočka banky podle plánovaného nákupu všech zásob, jež jsou propláceny ze zvláštního úvěrového účtu, sníženého popřípadě o nadplánový stav zásob nebo jeho část.

(²) Dochází-li k přesunům plateb za nakupované zásoby mezi jednotlivými měsíci nebo nebyl-li výdajový limit v předcházejících měsících běžného čtvrtletí vyčerpán pro časový přesun nákupu, může pobočka banky přihlídnout k těmto přesunům při stanovení výdajového limitu na běžný měsíc.

§ 26

Maximální hranici úvěru na zvláštním úvěrovém účtě stanoví pobočka banky s přihlídnutím:

- a) k plánovanému stavu úvěru na zvláštním úvěrovém účtě podle čtvrtletního plánu oběžných prostředků,
- b) k nutným výkyvům v průběhu plnění plánu nákupu a obchodního obrátu a
- c) k plánovanému zvýšení nebo snížení stavu zásob.

§ 27

(1) Je-li vyčerpán výdajový limit nebo dosáhne-li úvěr maximální hranice, zastavuje pobočka

banky další poskytování úvěru na zvláštním úvěrovém účtě s výjimkou úvěru na výkup, na přepravné a na debetní zůstatek započtení v mezispodnikové zúčtovně. Pobočka banky obnoví poskytování úvěru v případě, že organizace sníží stav úvěru pod maximální hranici dalšími splátkami úvěru, nebo je-li stanoven nový výdajový limit anebo vyšší maximální hranice úvěru.

[²] Při zpřísnění úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě se i nadále převádějí obchodní srážky na obrátový účet organizace.

§ 28

Vůči organizaci, která ani po zpřísnění úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě nezlepší své hospodaření, uplatňuje pobočka banky sankce podle části sedmé vyhlášky generálního ředitele Státní banky československé č. 142/1960 Sb.

Díl 6

Prověrka zajištění úvěru na zvláštním úvěrovém účtě

§ 29

[1] Jako zajištění úvěru na zvláštním úvěrovém účtě přijímá pobočka banky tyto materiálové hodnoty v cenách podle účetní evidence a ostatní aktiva:

- a) zboží, základní materiál a suroviny na cestě, ve skladech, v prodejnách a provozovnách, odeslané nevyfakturované zboží, nedokončenou výrobu, hotové výrobky a zboží odeslané ke zpracování a zásoby výkupu, po odečtení obchodních srážek;
- b) obaly, pomocný materiál, drobné a krátkodobé předměty;
- c) pohledávky za odběrateli do lhůty splatnosti, popřípadě i po lhůtě splatnosti, jestliže byly přijaty k úvěrování; pohledávky za odběrateli a pohledávky za dodavateli z titulu plánovaného zúčtování; ostatní pohledávky do lhůty splatnosti vztahující se k zásobám popřípadě i po lhůtě splatnosti, jestliže byly přijaty k úvěrování;
- d) částky cenových rozdílů, které mají být uhrazeny ze státního rozpočtu nebo z prostředků orgánu nadřízeného organizaci, jestliže neuplynula lhůta pro zúčtování stanovená příslušnými předpisy, a to po odečtení cenových rozdílů, které má organizace odvést do státního rozpočtu nebo nadřízenému orgánu;
- e) peněžní prostředky v pokladně (včetně cenin) a na cestě;
- f) pohledávky za dlužníky z reklamací a sporné pohledávky, popřípadě další aktiva.*]

[²] Zajištění úvěru na zvláštním úvěrovém účtě netvoří:

a) zásoby a jiná aktiva krytá vlastními prostředky a ostatními stálými pasivy v plánovaném rozsahu a závazky vůči dodavatelům ve skutečně vyšší, popřípadě dalšími zdroji;

b) zásoby a jiná aktiva, jež pobočka banky vylučuje z úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě, tj. zejména

- zásoby zboží jsoucí na cestě déle, než je stanoveno,
- inventarizační rozdíly neproučtované ve stanovené lhůtě,
- zásoby zboží, u nichž nebyla povolena prodloužení úvěru,
- zásoby těžko prodejného zboží, úvěrované na samostatném prostém úvěrovém účtě nebo vyloučené z úvěrování,
- zásoby špatně uskladněné,
- zásoby zboží znehodnoceného, tj. zboží, které je poškozeno do té míry, že nemůže dále sloužit spotřebiteli; úvěr na zásoby zboží znehodnoceného, které bylo až do zjištění úvěrováno na zvláštním úvěrovém účtě v plné hodnotě, musí organizace splatit ihned; ve výjimečných případech může ředitel pobočky banky povolit odklad splacení úvěru, a to nejdéle o 30 dnů,
- nadnormativní pomocné zásoby, jestliže nebyly přijaty k úvěrování.

[³] Žádá-li organizace, aby byla při prověrce zajištění vzata v úvahu některá z položek uvedených v odstavci 1, která není vyčíslena v rozvaze jako samostatná položka, musí jí uvést v příloze k rozvaze.

[⁴] Hromadí-li se organizaci na obrátovém účtě trvale nebo po delší dobu nevyužitě volné zdroje, přihlíží k nim pobočka banky po projednání s organizací při prověrce zajištění úvěru na zvláštním úvěrovém účtě; o tuto částku krátí úvěr poskytnutý na zvláštním úvěrovém účtě.

§ 30

[1] Zjistí-li pobočka banky nedostatek zajištění úvěru, vyrovná ihned částku nezajištěného úvěru z obrátového účtu bez zvláštního příkazu organizace.**] Nemá-li organizace na obrátovém účtě potřebné prostředky, vyúčtuje pobočka banky nezajištěný úvěr na účet úvěru nesplaceného ve lhůtě.

[²] Na zjištěný přebytek zajištění úvěru může pobočka banky na žádost organizace a po prověření jeho příčin poskytnout nový úvěr, z něhož přednostně vyrovná úvěr nesplacený ve lhůtě,**] jiný splatný, popřípadě nezajištěný úvěr, a to v pořadí, které je určeno zvláštními předpisy banky. Případný zůstatek může být převeden na obrátový účet.

*] Podmínky pro úvěrování těchto položek stanoví ředitel příslušné úvěrové správy ústředí banky.

**] S výjimkou případu podle § 20 odst. 1 písm. bb).

Díl 7

**Poskytování úvěru na zvláštním úvěrovém účtě
při úvěru nesplaceném ve lhůtě**

§ 31

Má-li organizace úvěr nesplacený ve lhůtě z neplnění plánu obchodního obratu a vykazuje-li podstatné zlepšení v plnění plánu obchodního obratu, může pobočka banky na žádost organizace provádět úpravu úvěru na zvláštním úvěrovém účtě na základě zprávy organizace o celkové částce vystavených faktur za uplynulou dekádu, popřípadě na základě výkazu o plnění plánu maloobchodního obratu, vždy k 10., 20. a poslednímu dni měsíce. Částku vystavených faktur, popřípadě částku tržeb sníženou o položky uvedené v § 33 odst. 1 porovná pobočka banky s průměrnou plánovanou splátkou úvěru připadající na jednotlivá desetidenní období; zjištěný rozdíl zúčtuje mezi zvláštním úvěrovým účtem a účtem úvěru nesplaceného ve lhůtě.

§ 32

(1) Vykazuje-li organizace po delší dobu vážné nedostatky ve své práci a neplní-li sjednaná opatření, může ředitel pobočky banky rozhodnout o zastavení úvěrování při existenci úvěru nesplaceného ve lhůtě. V takovém případě zastavuje pobočka banky proplácení nákupu ze zvláštního úvěrového účtu s výjimkou poskytování úvěru na výkup, na přepravné a na debetní zůstatek započtení v meziodpovědné zúčtovně.

(2) Jakmile pobočka banky přestane proplácet nákup ze zvláštního úvěrového účtu, účtuje docházející tržby nadále ve prospěch zvláštního úvěrového účtu až do úplného splacení úvěru.

(3) Po úplném splacení úvěru na zvláštním úvěrovém účtě účtuje pobočka banky docházející tržby ve prospěch obrátového účtu organizace.

(4) Úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě obnoví pobočka banky, až se vytvoří podmínky pro podstatné zlepšení práce organizace.

Díl 8

Zúčtování obchodních srážek na obrátový účet

§ 33

(1) Obchodní srážky, dále rozdíl mezi tržbou za realizované hotové výrobky a nákupní cenou spotřebovaného základního materiálu a surovin, tržby za služby (dále jen „obchodní srážky“) a daň z obratu (daň z výkonů), je-li placena z obrátového účtu, převádí pobočka banky během měsíce v plánované výši za uplynulé období ze zvláštního úvěrového účtu na obrátový účet zpravidla 10., 20. a posledního dne měsíce (v odůvodněných případech jeden až dva dny před koncem měsíce). Na žádost organizace může pobočka banky převádět obchodní srážky i v jiných lhůtách.

(2) Obchodní srážky, převáděné podle plánu ze zvláštního úvěrového účtu na obrátový účet, krátí pobočka banky o předpokládanou částku rezijních výdajů, jež budou hrazeny přímo z inkasovaných hotovostních tržeb, a o částku předpokládané měsíční spotřeby (opotrebení) pomocných zásob, uvedenou ve čtvrtletním plánu oběžných prostředků, popřípadě o částku úvěru poskytnutého na proplácení výběrek přepravného.

(3) Pobočka banky převádí obchodní srážky na obrátový účet i tehdy, má-li organizace úvěr nesplacený ve lhůtě, popřípadě bylo-li zastaveno poskytování úvěru na zvláštním úvěrovém účtě, jestliže jsou tržby účtovány ve prospěch zvláštního úvěrového účtu.

(4) Organizace, která překračuje plán obchodního obratu, může požádat pobočku banky o vyšší převod obchodních srážek během měsíce, popřípadě po skončení měsíce před provedením prověrky zajištění, a to úměrně k překračování plánu obchodního obratu.

(5) Organizaci, která neplní v běžném měsíci plán obchodního obratu, může pobočka banky po vyrozumění snížit převod obchodních srážek v běžném měsíci na výši odpovídající dosaženému plnění plánu obchodního obratu.

(6) Při soustavném neplnění plánovaného procenta obchodních srážek v uplynulých měsících může pobočka banky po projednání s organizací snížit plánovaný převod obchodních srážek v běžném měsíci na výši odpovídající dosahovanému průměrnému plnění plánovaného procenta obchodních srážek.

§ 34

(1) Platí-li organizace daň z obratu (daň z výkonů) pouze z došlých tržeb, může požádat pobočku banky, aby daň z obratu (daň z výkonů) nepřeváděla ze zvláštního úvěrového účtu na obrátový účet, nýbrž aby ji odváděla přímo ze zvláštního úvěrového účtu.

(2) Pobočka banky odvádí daň z obratu (daň z výkonů) ze zvláštního úvěrového účtu i tehdy, má-li organizace úvěr nesplacený ve lhůtě, popřípadě bylo-li zastaveno poskytování úvěru na zvláštním úvěrovém účtě, jestliže jsou tržby účtovány ve prospěch zvláštního úvěrového účtu.

Část třetí

**Úvěrování zásob těžko prodejného
zboží**

§ 35

(1) Organizace jsou povinny pečovat o dodržování správné skladby zásob zboží, zabránění vzniku zásob těžko prodejného zboží; jestliže však přesto vznikly, běžně je zjišťovat, vykazovat a zajišťovat jejich urychlené využití v národním hospodářství.

(2) Pobočky banky kontrolují v rámci své převrkové a rozborové činnosti, zda organizace vedou předepsanou evidenci o zásobách zboží, zda běžně zjišťují a vykazují zásoby těžko prodejného zboží a plní opatření k jejich využití a zda preventivně zabraňují vzniku těchto zásob.

§ 36

(1) Zásobami těžko prodejného zboží se podle této vyhlášky rozumějí:

- a) zásoby zboží, které nevykazují žádnou obrátku nebo vykazují malou obrátku,*) nejde-li o zboží poškozené nebo znehodnocené,
- b) zásoby zboží, u něhož došlo k fyzickému poškození následkem špatné kvality materiálu či špatného zpracování, dlouhým skladováním, nesprávným zacházením nebo z jiných důvodů, takže je nelze realizovat za platnou cenu, nejde-li o zboží úplně znehodnocené.

(2) Hlediska pro vymezení zásob těžko prodejného zboží a způsob, kterým organizace tyto zásoby zjišťují, evidují a vykazují, stanoví příslušné ústřední orgány po dohodě s ústředím banky. Do doby, než budou takto stanovena hlediska a způsob zjišťování, evidování a vykazování zásob těžko prodejného zboží, použije se namísto ustanovení částí třetí dosavadních předpisů.**)

§ 37

Požádá-li organizace o úvěr na zásoby těžko prodejného zboží, může jí pobočka banky poskytnout tento úvěr, plní-li organizace zejména následující podmínky:

- a) sleduje-li zásoby těžko prodejného zboží v samostatné operativně technické evidenci v členění na dvě skupiny podle § 36 odst. 1;
- b) zajistí-li ve velkoobchodě oddělené uskladnění těchto zásob od ostatních zásob zboží a v maloobchodě přehled o těchto zásobách;
- c) předloží-li reálný plán využití zásob těžko prodejného zboží, popřípadě prokáže-li, že tyto zásoby budou využity v rámci akcí nadřizového orgánu;
- d) plní-li plán využití zásob těžko prodejného zboží ve lhůtách, k nimž se zavázala;
- e) činí-li účinná opatření k zabránění vzniku nových zásob těžko prodejného zboží.

§ 38

(1) Pobočka banky poskytuje úvěr na zásoby těžko prodejného zboží na samostatném prostém úvěrovém účtě, a to i tehdy, existuje-li úvěr nesplacený ve lhůtě.

(2) Ředitel příslušné úvěrové správy ústředí

*) Pravomoc jednotlivých orgánů banky k poskytování úvěru na tyto zásoby se stanoví příkazy generálního ředitele banky.

**) Pokyny Státní banky čs. č. 35 A ze dne 1. června 1957, o poskytování úvěru obchodním organizacím na nepotřebné nadnormativní zásoby určené k likvidaci.

banky může dát pokyn k úvěrování těchto zásob na více úvěrových účtech.

§ 39

(1) Při poskytování úvěru na zásoby těžko prodejného zboží přihlíží pobočka banky k tomu, jak organizace pečuje o efektivní využívání zásob zboží a jak dodržuje podmínky uvedené v § 37, a postupuje podle těchto zásad:

- a) požádá-li organizace pobočku banky o úvěr na zásoby těžko prodejného zboží uvedené v § 36 odst. 1 písm. a), které organizace sama vykáza-la, provádí-li opatření k jejich neúčelnějšímu využití v národním hospodářství, zabraňuje-li jejich dalšímu narůstání a plní-li další podmínky pro poskytnutí tohoto úvěru, poskytuje jí pobočka banky úvěr na zásoby těžko prodejného zboží na dobu odpovídající lhůtám jejich využití za těchto podmínek:

- budou-li tyto zásoby co neúčelněji využity do jednoho roku, za úrokovou sazbu platnou pro úvěr na zvláštním úvěrovém účtě,
- po uplynutí jednoho roku pouze za zvýšenou úrokovou sazbu;

- b) zjistí-li pobočka banky, že organizace nezjišťuje, neeviduje a nevykazuje zásoby těžko prodejného zboží podle pokynů nadřizového orgánu, zpřísňuje podmínky jejich úvěrování, zejména použitím odstupňované zvýšené úrokové sazby, popřípadě odmítne úvěrovat zásoby těžko prodejného zboží, které sama zjistila, a to až do doby úplného splnění podmínek stanovených v § 37; pobočka banky může současně zpřísnit podmínky úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě nebo na všech úvěrových účtech;

- c) zásoby zboží poškozeného může pobočka banky úvěrovat jako zásoby těžko prodejného zboží po dobu 30 dnů, v odůvodněných případech nejdéle 60 dnů, a to za zvýšenou úrokovou sazbu; do této lhůty musí organizace provést nové ocenění poškozeného zboží a převést je ve sníženém ocenění do zásob zboží partiového.

(2) Lhůty uvedené v odstavci 1 se počítají od prvního dne měsíce následujícího po zjištění zásob těžko prodejného zboží.

§ 40

(1) Úvěr na zásoby těžko prodejného zboží, na jejichž využití organizace sestavila zvláštní plán, splácí organizace v poslední den měsíce na vrub zvláštního úvěrového účtu ve výši plánovaného měsíčního snížení těchto zásob.

(2) Po zjištění skutečného snížení zásob těžko prodejného zboží upravuje pobočka banky úvěr na tyto zásoby o rozdíl mezi skutečným a plánovaným snížením, je-li skutečné snížení vyšší.

[³] Zásoby těžko prodejného zboží, které organizace nevyužije v plánovaných lhůtách, vylučuje pobočka banky z úvěrování, jestliže na žádost organizace nepovolí prolongaci splátek úvěru. Nepovolí-li pobočka banky prolongaci úvěru, vyúčtovává splátky úvěru přímo na vrub obrátového účtu, popřípadě účtu úvěru nesplaceného ve lhůtě.

[⁴] Prolongaci úvěru na zásoby těžko prodejného zboží může pobočka banky povolit v odůvodněných případech za zvýšenou úrokovou sazbu s přihlédnutím k tomu, jak organizace zajišťuje co nejúčelnější využití zásob těžko prodejného zboží.

Část čtvrtá

Ustanovení závěrečná

§ 41

Zrušují se směrnice Státní banky československé č. 10/1957 Ú. l., o úvěrování obchodních organizací.

§ 42

Tato vyhláška nabývá účinnosti ode dne 1. dubna 1961.

Generální ředitel:

dr. Pohl v. r.

Organizace předkládá pobočce banky do 4 dnů po lhůtě stanovené organizaci k odeslání účetních výkazů za předchozí čtvrtletí

Název a adresa organizace

Čtvrtletní plán oběžných prostředků
na ..... čtvrtletí 19.....

(v tisících Kčs)

Text	měsíc			Celkem
A. Obchodní obrat				
1. stav zásob zboží k počátku měsíce v maloobchodních cenách				X X X
2. očekávaný nákup zboží v maloobchodních cenách				
3. obrat v maloobchodních cenách:				
a) maloobchodní — celkem:				
z toho:				
aa) plán obratu za zboží				
ab) plánovaná přírážka veřejného stravování				
ac) plán obratu za služby				
ad) splatné prolongace z nesplnění plánu maloobchodního obratu, popřípadě nadplánového stavu zásob zboží ¹⁾				
b) veľkoobchodní — celkem:				
z toho:				
ba) plán				
bb) splatné prolongace z nesplněného plánu veľkoobchodního obratu, popřípadě nadplánového stavu zásob zboží ¹⁾				
c) plánované předání zboží				
4. stav zásob zboží ke konci měsíce v maloobchodních cenách (pol. 1+2-3aa-3ad-3ba-3bb-3c)				X X X
5. obchodní srážka a daň z obratu, popřípadě daň z výkonů (jestliže ji organizace realizuje), připadající na zásoby zboží v pol. 4				X X X
6. stav zásob zboží ke konci měsíce v nákupních cenách (pol. 4-5),				X X X
z toho:				
a) zásoby zboží úvěrované na zvláštním úvěrovém účtě				X X X
b) zásoby zboží úvěrované na prostém úvěrovém účtě				X X X

(v tisících Kčs)

Text	měsíc			Celkem
B. Výpočet úvěrové potřeby na zvláštním úvěrovém účtě				
7. stav zásob zboží (pol. 6a)				X X X
8. pomocné zásoby ²⁾				X X X
9. pokladna, ceniny, peníze na cestě a náklady příštích období ³⁾				X X X
10. pohledávky úvěrované na zvláštním úvěrovém účtě a ostatní aktiva ⁴⁾				X X X
11. obrátový fond (nejméně plánovaný)				X X X
12. stálá pasíva a ostatní dluhy ⁵⁾				X X X
13. případné další zdroje krytí ⁶⁾				X X X
14. očekávaný stav úvěru na zvláštním úvěrovém účtě (pol. 7+8+9+10—11—12—13)				X X X
C. Výpočet částek, převáděných ze zvláštního úvěrového účtu na obrátový účet				
15. plánované obchodní srážky (včetně přírážky veřejného stravování)				
16. výnosy výroby (jestliže nejsou obsaženy v pol. 15) ⁷⁾				
17. výnosy výkupu (jestliže nejsou obsaženy v pol. 15)				
18. plánované tržby za služby				
19. daň z obrátu a daň z výkonů (je-li placena z obrát. účtu)				
20. režijní výdaje placené přímo z inkasovaných hotovostních tržeb				
21. předpokládaná spotřeba (opotřebení) pomocných zásob				
22. částka, která má být převáděna ze zvláštního úvěrového účtu na obrátový účet ⁸⁾ (pol. 15+16+17+18+19—20—21)				

*) Uvedenou částku převádějte na obrátový účet v tyto dny v měsíci:

.....

Zavazujeme se ke splácení poskytnutých úvěrů ve lhůtách stanovených Státní bankou československou podle tohoto plánu, popřípadě v jiných případech stanovených vyhláškou generálního ředitele Státní banky československé č. 142/1960 Sb., o poskytování provozních úvěrů a uplatňování sankcí, a vyhláškou generálního ředitele Státní banky československé o poskytování provozních úvěrů obchodním organizacím.

V ..... dne ..... 19.....

Razítko organizace
podpis
(ředitele nebo jeho zástupce)

Poznámky k příloze:

- 1) částky splatných prolongací se uvádějí v maloobchodní ceně;
- 2) do výše normativu, nad normativ jen, bylo-li jejich úvěrování s pobočkou banky předem projednáno;
- 3) náklady příštích období pouze do výše normativu;
- 4) pohledávky za odběrateli do lhůty splatnosti, po lhůtě splatnosti, pohledávky za dlužníky z reklamací; sporné pohledávky, ostatní pohledávky a ostatní aktiva, jestliže je pobočka banky přijímá k úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě;
- 5) závazky vůči dodavatelům v očekávané výši, plánovaná ostatní stálá pasíva a ostatní věřitelé, jestliže se s nimi počítá jako se zdrojem krytí při úvěrování na zvláštním úvěrovém účtě;
- 6) např. dočasně nepoužitá účelová prostředky spotřebních družstev;
- 7) rozdíl mezi tržbou za realizované hotové výrobky a nákupní cenou spotřebovaných surovin a základního materiálu u vlastní výroby.

Formulář přílohy je vzorový, je možno jej upravit v případě potřeby po dohodě mezi organizací a pobočkou banky (zejména přicházejí-li u organizace v úvahu další položky, jež nejsou ve formuláři uvedeny, popřípadě naopak, nepřicházejí-li u organizace v úvahu některé položky ve formuláři uvedené); z tohoto důvodu nebude formulář přílohy vydán tiskem.